SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2325

av Clara Aranda m.fl. (SD)

Skadestånd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att införa ett tydligt och större skadeståndsansvar för samhällsinstanser som brister i sitt agerande för barn som utsatts för brott, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införande av en ansvarig samordnande tjänsteman som ska bistå kring barnets skadeståndsrättigheter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Brottsofferperspektivet har fått en starkare ställning under Tidöperioden. Det sagt så behöver brottsoffrets ställning fortsatt stärkas. Det är av särskild vikt att barn som utsätts för brott ges ett starkt skydd och får upprättelse även när det är samhällets institutioner som brister i sitt ansvar.

Trots att Sverige försökt fokusera på barns rättigheter genom att bland annat införa Barnkonventionen i lag så visar återkommande granskningar att samhället inte alltid lyckas med sin grundläggande plikt att skydda utsatta barn. Sverigedemokraterna anser därför att barns ställning behöver stärkas. Främst genom ett tydligare ansvar för

samhällsinstanser som brister i sitt agerande. Men också genom bättre samordning kring barnet när brott eller annan allvarlig utsatthet uppmärksammas.

Inför i skadeståndslagen tydligt och större skadeståndsansvar för samhällsinstanser som brister i sitt agerande för barn som utsatts för brott

Ibland så förekommer brister i skyddsnätet när barn är brottsoffer. Detta trots att barns rättigheter och ett ökat barnperspektiv har fått ökad politiskt vikt. Bristerna framgår bland annat av Socialstyrelsens skade- och dödsfallsutredningar, som återkommande visar på allvarliga problem i samhällets skydd av utsatta barn. Utredningarna visar bland annat att aktörer som fått kännedom om att barn far illa inte alltid agerat tillräckligt för att skydda barnet. Vidare så finns det brister i samverkan mellan berörda samhällsaktörer såsom socialtjänst, polis, hälso- och sjukvård samt skola.

Ett centralt problem i sammanhanget är att det saknas en samlad bild av ett barns situation när det kommer till behov och tidigare utsatthet. Detta ökar risken för att viktiga signaler missas eller att berörda instanser inte agerar tillräckligt för att förbättra barnets situation eller att förhindra brott mot barnet.

Vidare så menar vi att även skadeståndsansvaret för samhällsinstanser behöver förstärkas. Ett utökat ansvar kan ge bättre kompensation till barnet när samhället brister i sitt ansvar. I tillägg så skulle det bidra till en förbättrad kvalitet, samverkan och ansvarstagande hos de verksamheter som har till uppgift att skydda barn.

De samhällsinstanser som brister i sitt agerande kring barn som farit illa eller riskerar att fara illa bör ha ett tydligare och större skadeståndsansvar gentemot de utsatta barnen.

Ansvarig samordnande tjänsteman i den första instans ett brottsutsatt barn kommer i kontakt med

I många fall förekommer det att viktiga delar av stödet till brottsutsatta barn faller mellan stolarna då flera myndigheter och verksamheter är involverade i ett ärende. Detta skulle kunna åtgärdas genom att reda ut otydliga rutiner och en oklar ansvarsfördelning mellan olika aktörer.

Det är inte ovanligt att olika myndigheter sitter på olika delar av information om ett barns situation utan att en specifik myndighet har ett uttalat och tydligt ansvar för helheten. Detta riskerar att leda till att viktiga insatser försenas eller helt och hållet uteblir.

Sverigedemokraterna menar att brottsutsatta barn skulle kunna hjälpas av att den första tjänsteman i en berörd instans som möter och hanterar ett barns ärende ges ett särskilt samordnande ansvar. En sådan funktion skulle kunna bidra till att viktig information inte faller bort under processen och att barnets rättigheter tillvaratas genom hela processen. Den samordnande tjänstemannen bör även ha ett uttalat ansvar att tillvarata barnets skadeståndsrättigheter. Därtill så borde barnet samt vårdnadshavare eller ombud informeras om vilka rättigheter som finns samt vilka möjligheter till ersättning som kan vara aktuella och hur sådana anspråk kan drivas. En tydligare samordning skulle bidra till att barn som utsatts för brott får en större rättssäkerhet och bättre möjligheter att få sin lagstadgade upprättelse.

Clara Aranda (SD)

Dennis Dioukarev (SD) *Denice Westerberg (SD)*